

Diakoniplan

for Torshov og
Lilleborg menighet

2017 - 2020

Vedtatt i Menighetsråd 29.11.2017

1 Introduksjon

1.1. Diakoni

Diakoniplanen inneholder strategiske prioriteringer for det diakonale arbeidet i Torshov og Lilleborg menighet.

Begrepet diakoni er gresk og kan på norsk oversettes til *tjeneste*, forstått som å *tjene sin neste*. Diakoni defineres slik i *Plan for diakoni i Den norske kirke*:

«Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet.»¹

I Kirkemøtets vedtak om Plan for Diakoni, beskrives diakonien som et hovedaspekt ved kirkens oppdrag, som gjennomsyrrer hele kirkens liv.² Diakonien har sitt utgangspunkt i gudstjenesten. Den kommer til uttrykk gjennom den *allmenne diakoni*, alle kristnes ansvar, og gjennom den *spesialiserte diakoni*, tiltak koordinert av fagpersoner. Menneskets ukrenkelige verdi, som skapt i Guds bilde, utfordrer diakonien til å være et gjenskinn av Guds kjærlighet. Den bygger på Jesu eksempel i nærvær, omsorg, oppreising av svake, inkludering av utstøtte og påtale av urett.

1.2 Torshov og Lilleborg menighet

Hoveddelen av sognet ligger i bydel Sagene, en mindre del i bydel Grünerløkka. Menigheten forstås som medlemmer og tilhørige av Den norske kirke, bosatt i soknet. I tillegg personer som oppsøker menighetens tiltak og deltar regelmessig, uavhengig av bostedsadresse og kirketilhørighet. Det bor 30.000 i soknet, og av disse er 14.000 medlemmer i Den norske kirke. I 2015 ble Torshov og Lilleborg slått sammen til én menighet, med to kirkebygg. Det er for

¹ Kirkerådet, Den norske kirke. «Plan for diakoni». Oslo: Kirkerådet, 2008.

² Kirkemøtet, Den norske kirke. KM 6/07 Plan for diakoni. 2007

tiden 3,3 prestestillinger og 2 diakoner. Se eget vedlegg om kontekst.

2 Visjon

Den norske kirkes visjon for diakoni er: **Guds kjærlighet til alle mennesker og alt det skapte, virkeliggjort gjennom liv og tjeneste.**

Denne visjonen søkes virkeliggjort i Torshov og Lilleborg menighet ved at:

Kirken er en nærværende, relevant og utfordrende aktør i lokalsamfunnet.

3 Mål

Mål for menighetens diakonale holdning og tjeneste:

Nestekjærlighet (N): Kirken formidler relevant omsorg gjennom samtaletilbud, grupper og kurs, særlig for mennesker i sårbare livssituasjoner.

Inkluderende fellesskap (F): Kirken legger til rette for gode møteplasser der en kan delta i meningsfulle miljø, kjenne tilhørighet og bidra med sine ressurser. Kirken har fokus på tilgjengelighet for alle som ønsker å delta.

Kamp for rettferdighet (R): Kirken jobber for å endre strukturer som truer menneskeverdet og skaper urettferdighet.

Vern om skaperverket (S): Kirken forstår sitt ansvar for skaperverket og fremmer en etisk og bærekraftig livsstil.

Nye satsinger

N: Nestekjærlighet

F: Inkluderende fellesskap

R: Kamp for rettferdighet

S: Vern om skaperverket

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar og samarbeid	Tid	Mål
Kirke- og kultursenter:				
Kartlegging demografi og behov	Utredning av statistikk og strategier over soknet	DU v/leder, MR	innen 03/18	F/N
Samarbeidsmøte aktører i bydelen	Høring diakoniplan, kartlegging flerbrukshensyn lokaler, koordinere arbeid	DU, diakoner	04/18	F
Innspill til flerbrukshensyn ved rehabilitering av Torshov kirke	Ulike aktiviteter for bydelens befolkning, drevet av ulike aktører	DU, byggekomité, MR, bydel, lokale organisasjoner	innen 09/18	F
Dialogisk menighet:				
Temasamlinger	Foredrag på Formiddagstreff, kirkekaffe, temakvelder	Dialogteam, Ressurspersoner	f.o.m. 11/17	F
Samtalegrupper	Møtes månedlig og deler tanker om ulike tema relatert til tro/livssyn, på tvers av livssyn.	Dialogteam, bydel, livssynsaktører	f.o.m. 01/18	F
Dialogkonsert	Sang, musikk og fortellinger fra ulike tros- og livssyn; islam, kristendom, humanisme og jødedom.	Kunstnere, dialogteam, Grethe Ryen	12/17	F

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar og samarbeid	Tid	Mål
Arrangementer:				
Samlinger for voksne	Temakvelder, måltidsfellesskap, kultur, møtested, trosopplæring for voksne	DU , kulturkrefter, prostiet	f.o.m. 09/18	F
Generasjonssang/konsert	Felles sangstund for eldre og foreldre med små barn. Kultur- og tradisjonsformidling.	Diakon L, Marianne Jørgensen , institusjoner	f.o.m. 09/18	F
Skaperverket:				
Temasamlinger/seminar	Samlinger for å øke kunnskap om miljø og bærekraftig livsstil	Diakoner/stab Eksterne aktører	f.o.m. 09/18	S
Edens Hage	Ta vare på naturen i nærmiljøet. Dugnad, hagearbeid	Diakoner/stab Frivillige	f.o.m. 03/18	S
Grønn menighet	Revitalisere gjennomgående miljøhensyn i liv og lære (drift og forkynnelse)	MR, daglig leder, prost, diakon L	f.o.m. 02/18	S
Menneskerettigheter og innvandring:				
Trandum / Politiets Utlendingsenhet	Melde fra om brudd på menneskerettighetene gjennom kirkens organer	Sokneprest , Diakon T, Mellomkirkelig råd	f.o.m. 10/17	R
Tilgjengelighet:				
Kirkeskyss	Tilbud om skyss til gudstjenester/andre samlinger ved behov	MR, Unn Midttun , Harald Kjøl, frivillige	f.o.m. 11/17	F

Faste tiltak

N: Nestekjærlighet
 F: Inkluderende fellesskap
 R: Kamp for rettferdighet
 S: Vern om skaperverket

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar og samarbeid	Tid	Mål
Omsorg:				
Samtaler/sjelesorg	Individuelle samtaler, regelmessig eller etter behov. Sorgsamtaler.	Diakoner/prester	Jevnlig	N
Hjemmebesøk Soknebud Dødsbud	Samtaler Nattverdfeiring i hjemmet Prestetjenestens vakttelefon	Diakoner/prester	Etter avtale	N
Dualogen	Lavterskel samtaletilbud i prostiet, på Sagenehuset, inntil 5 samtaler	Diakoner i prostiet VID, Sagenehjemmet, Diakonhjemmet	Tirs- dager	N
Verdensdagen psykisk helse	Deltakelse på arrangement i nærmiljøet, markering i gudstjeneste	Diakoner, prester	10. okt.	N/F
Arbeidstrening m.m.	Praktisk og sosiale oppgaver på arrangementer, og praktiske oppgaver i kirkene. På timesbasis.	Diakoner/daglig leder , offentlige etater	Etter avtale	N/F
Sorgen det ikke sendes blomster til	Samtalegrupper samlivsbrudd	Diakoner i bispedømmet	Årlig	N
Sorggrupper for etterlatte	Samtalegrupper dødsfall	Diakoner i prostiet , Fransiskushjelpen	Ved behov	N
Mennesker i Limbo	Samarbeid, kontakt papirløse	Sogneprest, frivillige	Jevnlig	N

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar og samarbeid	Tid	Mål
Familier:				
Babysang	Sang, måltid og fellesskap	Organist/diakon, ekstern sangleder	Tors- dager	N/F
Barnesang	Sang, måltid og fellesskap	Diakoner og prester, eksterne dirigenter, KFUK/KFUM	Annen- hver onsdag	F
Familiespeiding	Tilrettelagt speider-/skogstur etter gudstjeneste	Prest, foreldre, KFUK/KFUM	Måned- lig	F/S
Tiltaksguppe Søndre Åsen	Tverrfaglig samarbeid for beboere på Søndre Åsen	Diakoner, Sagene bydel	Halv- årlig	F
Samlivskurs, PREP-kurs	Kursopplegg for par	Samarbeid i bispedømmet	Halv- årlig	N
Arrangement:				
Formiddagstreff	På dagtid; andakt, foredrag og fellesskap	Diakoner, prester, organist og foredragsholdere	Måned- lig	F
Sommertur	Fellestur for Formiddagstreff i prostiet	Diakoner i prostiet	Juni	F
Salmekveld	Samling - synger salmer sammen	Organist	Halv- årlig	F

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar og samarbeid	Tid	Mål
Lyskapell på Elvelangs	Stand med lystenning på Elvelangs	Samarbeid i prostiet, bydel Sagene	Septem-ber	N
Bydelsdager	Deltakelse i arrangering, stand med diakonalt/skaperverk-preg, "pustehull"-krok	Samarbeid i Sagene bydel	Mai	F/S /N
Julemesse	Basar til inntekt for diakonale tiltak, sosial arena i nærmiljøet	Julemesse-komité	Desem-ber	F/R
Kirken på Pride	Kirkelig nærvær under Pride-festivalen	Samarbeid i bispedømmet	Juni/juli	R
Varme buss på russetreff	Kirkelig nærvær under russetreffet på Tryvann	Diakoner i bispedømmet	April/mai	N
Internasjonalt:				
Vennskapssamarbeid	Vennskapsarbeid: menigheter i Sør Sudan og i Palestina. Gudstjenester, forbønn, temakvelder, besøk, kirkeoffer	Vennskaps-komiteene	Jevnlig	R/F
Fasteaksjonen	Innsamlingsaksjon for Kirkens Nødhjelp	Samarbeid i prostiet/SPLITS, KN-kontakt, KN	Mars/april	R
Global uke	Markeres på arrangementer/gudstjeneste	Diakoner, prester	Novem-ber	R

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar og samarbeid	Tid	Mål
Skaperverket:				
Seksårsklubb, fireårsklubb	Trosopplæringstiltak med særlig fokus på vern om skaperverket	Trosopplærere/diakon	Mai, sept.	S
Byttedager/-krok	Barne- og babysang	Diakoner	Mai, Nov.	S
Institusjoner:				
Marcus Thranes Hus	Musikkgruppe, besøk	Diakon L, prest	Annenhver uke	N
Treschows gate ¹	Andakt	Prest	Jul og påske	N/F
Ragna Ringdal Dagsenter	Gudstjenester	Prest, inkluderingsprest, diakon, organist	Jul og påske	F
Institusjonsgudstjenester på 2. juledag og 2. påskedag	Høytidsgudstjeneste på Sagene frivilligsentral	Prest, organist	Jul og påske	F/N
Lilleborg Helsehus	Gudstjeneste og samtaler ved sykehjemprests fravær	Prest, organist	Månedlig	N

¹ Utenfor soknet, men mange brukere bosatt i sognet.
Avtale med Sagene menighet om betjening fra Torshov og Lilleborg.

Tiltak	Beskrivelse	Ansvar og samarbeid	Tid	Mål
Aksept	Gjenoppta samarbeid	Diakoner, prest	2018	N
Sandaker overgangsbolig	Gjenoppta samarbeid	Diakoner, prest	2019	N
Gudstjenester:				
Faste oppgaver	Medliturg, forbønn, kollekt, kirkekaffe	Diakoner , frivillige	Ukentlig	N/F /R/
Gudstjenester med særlig diakonalt fokus	Diakonens dag, Allehelgensdag, Skaperverkets dag, Menneskerettighets-søndagen	Diakoner, prester	Årlig	S
Søndagsmiddag jazzmesse, høytids-måltid	Messe og måltid, fellesskap Skjærtorsdag og 1. juledag	Stab , frivillige	Halv-årlig	F
Søndagsskole	Tilpasset opplegg for barn under gudstjenestene	Diakon , frivillige	Ukentlig	F
Frivillige:				
Gudstjenestemedhjelpere	Kirkevert, kirkekaffe, nattverd, tekstlesing	Diakoner	Jevnlig	F/N
Medarbeiderhilsen	Takkekort før jul til alle frivillige	Diakoner	Før jul	F
Medarbeidersamling	Samling for frivillige i gudstjenesten	Stab	Årlig	F
Medarbeiderfest	Fest for alle frivillige	Stab	Årlig	F

TORSHOV OG LILLEBORG MENIGHET - KONTEKST

Om lokalsamfunnet

For å møte mennesker og invitere flere til menighetens kirker, trenger vi å kjenne lokalsamfunnet som menigheten er en del av. Torshov og Lilleborg menighet har utstrekning i bydelene Sagene og Grünerløkka. Fra gammelt av er disse arbeiderbydeler.

Bydel Sagene

Soknets to kirker ligger i bydelen. Det samme gjelder ca. 2/3 av soknet. Administrasjonen for Sagene bydel ligger i Thorvald Meyers gate 2 A.

Boligutbygging

Utbyggingen i bydel Sagene startet med bygging av arbeiderboliger knyttet til industrialiseringen av områdene rundt Akerselva på slutten av 1800 tallet. Utbyggingen av Torshov området skjedde i to etapper: Første periode 1920-30, og andre perioden 1930-40. Denne utbyggingen sto Oslo Kommune for.

Bygningene har mange ett- og toroms leiligheter beregnet for arbeiderklassen. Disse relativt små leilighetene skaper en viss gjennomtrekk, da familiene ofte flytter etter at barn nr. 2 er født.

En del kommunale leiligheter er solgt til beboerne, men det finnes fremdeles mange kommunale boliger i bydelen. Disse har de siste årene har blitt brukt til «sosialboligen». Flere ligger i nærområdene til kirkene. Mange av beboerne har helseplager, rusproblematikk, eller psykiske utfordringer. Kommunens politikk med å gi

henholdsvis 3-5 års kontrakter, forsterker befolkningsgjennomtrekken i bydelen.

Nyere boligutbygging

Samtidig har det skjedd en betydelig oppgradering av de klassiske Torshovgårdene. Mange leiligheter er på over 110 kvm, takket være mulighet til å utbygge kjeller og loft.

Neste store utbygging var Sandaker sentret i 1976. Denne utbyggingen ble foretatt av OBOS.

I den nordlige delen av soknet foregår det nå en ny stor utbygging. Akerselva, Nydalen, Grefsen stasjonsby, Sinsenkrysset og toppen av Torshovdalen.

Befolkningen

Samtidig med disse endringene har befolkningssammensetningen endret seg. Den opprinnelige befolkningen er blitt erstattet av yngre barnefamilier. Og innflyttere i nybygde og utvidede boliger er preget av beboere med høyere inntekter og utdannelsesnivå. Dette medfører også en større stabilitet i bosetningen.

Sagene bydel er Oslos tetttest befolkede. Pr. 2016 har soknet 30321 innbyggere hvorav 14229 er medlemmer av den Norske kirke.

Sagene bydels innbyggertall er 42 442 (pr. 2017).

Prosentvis fordeling på aldersgrupper: 0-5 år: 8 %, 6-12 år: 4 %, 13-15 år: 1 %, 16-18 år: 1 %, 19-49 år: 67 %, 50-66 år: 12 %, 67-79 år: 5 %, og over 80 år: 2%.

I 2016 var det 25 256 husholdninger. Av disse var 14 327 enpersons husholdninger. Det utgjør 57%. Bydelen har også en større andel beboere med høyere utdanning enn gjennomsnittet i byen. Disse

tallene gjelder Sagene bydel, men gjenspeiler også den delen av Grünerløkka som tilhører menigheten.

Sagene bydel har en stor andel familier som lever under fattigdomsgrensen. 22 % av bydelens barn regnes som fattige. Gjennomsnittet i Oslo er 15 %.

Det er stort mangfold blant innbyggerne både når det gjelder etnisitet, livssyn og religiøs tilhørighet.

Livssynsmangfold

Oslo er et pluralistisk samfunn, med stadig større mangfold i tros- og livssyn. I bydel Sagene bor det nesten dobbelt så mange ikke-vestlige som vestlige innvandrere. Dette antas å bidra til større mangfold også religiøst. Den norske kirke har synkende medlemstall. Humanetisk forbund stiller sterkt i forbindelse med konfirmasjon. Organisasjonen har ikke lokallag, så det er ikke kjent hvor mange medlemmer som bor i sognet. Andre trossamfunn som har forsamlingssteder innen sognet inkluderer: en moské, to islamske organisasjoner, Jehovas vitner, og Misjonssambandet driver Frilvilligsentral. Det er også flere karismatiske menigheter og migrantmenigheter, deriblant to som leier lokaler i Lilleborg kirke.

Skoler i soknet

Sagene skole er fra 1.-10. trinn, men det foreslås nå å gjøre den om til barneskole igjen på grunn av endringer i befolkningssituasjonen.

Lilleborg skole er en barneskole i Sagene bydel med omlag 400 elever på 1. – 7. trinn. Elevene på 1.-4. trinn har tilbud om aktivitetsskole før og etter skoletid.

Lønnebakken skole er tidligere Bogstadveien skole. Skolen flyttet i 2001 inn i tidligere Torshov skole i Lønnebakken skole er en skole for barn med spesielle behov.

Nordpolen skole (1.-10.kl) het tidligere Sandaker videregående. Skoleåret 2017/2018 har skolen 545 elever fra 1.-8.-trinn. Målet er elever fra 1-10 trinn.

Fernanda Nissen skole Dette er en helt ny skole. Skoleåret 2017-2018 er det 1.-4.trinn. Skolen utvides med ett trinn årlig, fra 2020 er skolen en 1-7 skole med kapasitet opp mot 840 elever.

Barnehager

Det er i alt 1246 plasser. Disse er fordelt som følgende:

Kommunale barnehager

Det er syv kommunale barnehager med til sammen 468 plasser, samt en åpen barnehage.

Privat barnehager

Eier: Espira Det er to barnehager eiet av Espira med i alt 220 plasser.

Eier: FUS Det er fem barnehager eiet av FUS. Med i alt 325 plasser.

Øvrige private Det er to barnehager med i alt 233 plasser.

Bydelens Institusjoner

Marcus Thranes Hus botilbud innenfor Rusmiddeletaten er et skadereuserende tiltak for bostedsløse rusbrukere.

Ragna Ringdal (RR) dagsenteret er i dag en ideell stiftelse som er utgått fra Støttelaget for psykisk utviklingshemmede i Oslo. Stiftelsen Ragna Ringdals Dagsenter ble opprettet i 1953

Sandaker overgangsbolig har en kapasitet på 16 plasser fordelt på både kvinner og menn. Sandaker overgangsbolig tilbyr tett oppfølging av domfelte som er underlagt straffegjennomføring og som har en forventet løslatelse innen 1 år.

Torshov transittmottak UDI fornyer ikke kontrakten med Norsk folkehjelp, som drifter transittmottak på ideell basis. Kontrakten løper ut etter sommeren 2017.

Ila Statlige mottak Ligger over grensen for soknet, i Waldemar Thranes gate 70. Ordinært mottak for flyktninger som har fått eller som sannsynligvis får opphold. 150 beboere med mulighet for en økning til 180 beboere hvis behov. Mottaket har ansatt en frivillighetskoordinator.

Bydel Grünerløkka

Ca. 1/3 av soknet ligger i bydelen. Administrasjonen for bydel Grünerløkka ligger i Markveien 57.

Boligutbygging.

Samtidig med Torshov utbyggingen 1930 til 40, var det en større utbygging langs Christan Mikkelsens gate. Denne utbyggingen sto Oslo Kommune for.

Valdresgata borettslag ble oppført 1979–1981. Innflytting 1980. Borettslaget består av i alt 196 leiligheter. Utbyggingen ble foretatt av OBOS.

Den foreløpig siste utbyggingen er Ringnes Park-området. Det ble i perioden 2006 - 2012 bygget 14 boligblokker med ca. 470 leiligheter. Utbygger OKK (en del av NCC siden 2012)

Barnehager

Det er tre kommunale barnehager med i alt 540 plasser. Det er ingen private i soknets område.

Bydelens Institusjoner

Aksept er et landsdekkende psykososialt senter for alle som er berørt av hiv. Aksept er også et ressurscenter for alle som ønsker mer kunnskap om hiv og hvordan det er å leve med hiv i Norge i dag. Aksept drives av Kirkens Bymisjon.

Oslo VO Rosenhof gir språkopplæring for voksne innvandrere. Språkopplæringen skal bidra til at voksne innvandrere gis mulighet til å være aktive deltakere og bidragsyttere i familie-, samfunns- og arbeidsliv.

Lilleborg helsehus har 82 korttids- og 37 rehabiliteringsplasser. Helsehusenes primære oppgave er å bidra til at pasientene skal kunne bo i eget hjem.

Institusjoner utenfor soknet

Tilbud som benyttes av soknete beboere.

Kingosgate bo- og rehabiliteringssenter senteret har en trygghetsavdeling med 12 plasser. Senteret har også langtidsplasser.

Møllehjulet dagsenter og **Dagsenter for utviklingshemmede Sagene**. Institusjonene er samlokalisert. Begge har tilrettelagt

aktivitetstilbud, med fokus på omsorg, trygghet, fellesskap og kommunikasjon i et sosialt miljø.

Treschows Hus Omsorg+ Mange tidligere beboere i soknet har fått et boligtilbud i Treschows Hus Omsorg+. Huset har til sammen 74 leiligheter, på mellom 42 og 51 kvadratmeter.